

Vammaispalvelujen määrärahasidonnaisten palvelujen soveltamisohje
1.11.2024 alkaen

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. HAKEMINEN JA PÄÄTÖS	4
2.1 Päätös	5
3. MÄÄRÄRAHASIDONNAISET PALVELUT	5
3.1 Palvelut ja tukitoimet	5
3.1.1 Sopeutumisvalmennus.....	6
3.1.2 Autoon liittyvät apuvälineet ja autoavustus	6
3.1.3 Välineet, koneet ja laitteet.....	8
3.1.4 Ylimääräiset vaatekustannukset	9
3.1.5 Erityisravintokustannukset	9
LÄHTEET	11

1. JOHDANTO

Vammaispalvelulain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 1§, myöhemmin vammaispalvelulaki). Vammaispalvelulain 4 §:n mukaan palveluja ja tukitoimia järjestetään toissijaisesti silloin, kun ensisijaiset palvelut ja tukitoimet eivät ole saajalleen riittäviä tai sopivia.

Vammaispalvelulain 2 §:n mukaan vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista. Pitkäaikaisuudesta on kysymys silloin, kun vammasta tai sairaudesta aiheutuva haitta on kestänyt yli vuoden tai se on luokiteltava muutoin pysyväksi.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluita ja tukitoimia ei ole tarkoitettu toipumistilanteeseen tai kuntoutumisvaiheeseen.

Vammaisuudelle/vaikeavammaisuudelle on laissa asetettu eri arviointikriteerit jokaisen palvelun kohdalla. Vammaisuuden ja vaikeavammaisuuden määrittely tapahtuu kuitenkin aina yksilöllisesti. Arviointia tehdään vammaispalvelulain ja -asetuksen sekä oikeuskäytännön avulla. Samassa yhteydessä arvioidaan myös henkilön välttämätön tarve suhteessa haettavaan palveluun.

Vammaispalveluissa palvelut ja tukitoimet on jaettu kahteen ryhmään:

1) Vammaispalvelulain mukaisia ns. subjektiivisin oikeuden piiriin kuuluvia palveluja vaikeavammaisille henkilöille ovat kuljetuspalvelut, palveluasuminen, asunnon muutostyöt, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, päivätoiminta ja henkilökohtainen apu. 1.1.2025 mahdollisesti voimaan tulevassa vammaispalvelulaissa (myöhemmin uusi vammaispalvelulaki) palveluihin kuuluvat lisäksi valmennus, erityinen osallisuuden tuki, tuettu päätöksenteko, vaativa moniammatillinen tuki ja lyhytaikainen huolenpito. Näiden palveluiden osalta hyvinvointialueella on erityinen, sitova järjestämisvelvollisuus.

2) Muut vammaisille tarkoitetut palvelut ovat harkinnanvaraisia sekä hyvinvointialueen määrärahoihin sidottuja. Näitä ovat mm.

- kuntoutusohjaus
- sopeutumisvalmennus
- päivittäisissä toiminnoissa suoriutumiseen tarvittavat välineet, koneet, laitteet, joita tarvitaan liikkumisessa, viestinnässä, henkilökohtaisessa suoriutumisessa kotona tai vapaa-ajan toiminnoissa ja joista korvataan puolet hankintakustannuksista (esimerkiksi autoavustus).

- Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehty vammaan edellyttämät välttämättömät muutostyöt, jotka korvataan kokonaan (esim. autoon tehtävät muutostyöt).
- Ylimääräiset vaate- ja erityisravintokustannukset
- Uudessa vammaispalveluissa määrärahasidonnaisina palveluja ovat valmennus vammaisen henkilön perheenjäsenille tai muille hänelle läheisille henkilöille, taloudellinen tuki sekä muut lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut ja tukitoimet (erityisravintokustannukset ja ylimääräiset vaatekustannukset).

Tämän soveltamisohjeen tarkoituksena on ohjata ja yhdenmukaistaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen vammaispalvelujen määrärahasidonnaisten palvelujen myöntämisperusteita ja määrärahakohdennusta. Soveltamisohjeen palveluihin ja tukitoimiin hyvinvointialueella ei ole erityistä järjestämisvelvollisuutta, vaan niitä myönnetään varattujen määrärahojen puitteissa. Määrärahasidonnaisia palveluja myönnettäessä on kuitenkin huomioitava hakijoiden yhdenvertainen kohtelu ja palveluiden myöntäminen tulee perustua aina yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin.

Tilanteessa, jossa hyvinvointialueen vammaispalvelujen talousarviossa määrärahasidonnaisiin palveluihin varatut määrärahat eivät riitä vastaamaan hyvinvointialueella esiintyvään tarpeeseen, voi hyvinvointialue priorisoida eli suunnata määrärahoja asettamalla palvelun hakijat etusijajärjestykseen. Priorisointia voi tehdä ainoastaan arvioimalla, mitkä vammaispalvelulain tarkoittamat palvelut ja tukitoimet hyvinvointialueella edesauttavat parhaiten henkilön selviytymistä päivittäisistä toimista (THL- vammaispalvelujen käsikirja, määrärahasidonnaiset palvelut).

2. HAKEMINEN JA PÄÄTÖS

Vammaispalveluiden palveluita haetaan pääsääntöisesti kirjallisesti vammaispalveluhakemuksella tai, viranomaisen niin hyväksyessä, suullisesti ottamalla yhteyttä oman alueen vammaispalvelukeskukseen.

Asiakkaan on edistettävä asiansa selvittämistä toimittamalla viranomaiselle päätöksenteossa tarvittavat dokumentit, kuten asiakkaan toimintakäytä kuvaavat lausunnot esim. lääkärinlausunnot, kuntoutuksen lausunnot ja potilaskertomukset. Hakemuksen liitteeksi tulee usein toimittaa kustannusarviot, kuitit ja muut selvitykset. Mikäli asiakas ei ole toimittanut tarvittavia dokumentteja tai selvityksiä hakemuksensa liitteeksi, hakemuksen käsittelijä voi pyytää lisäselvitystä puhelimitse tai kirjeitse. Lisäselvityksen toimittamiselle annetaan kohtuullinen määräaika. Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista. Mikäli lisäselvitystä ei määräaikaan mennessä toimiteta, voidaan hakemus hylätä.

Taloudellisia tukitoimia on haettava kuuden (6) kuukauden kuluessa kustannusten syntyisestä (VpA 20 §).

2.1 Päätös

Päätöksenteosta vastaavat vammaispalvelukeskusten sosiaalityöntekijät tai sosiaaliohjaajat. Hakija saa hakemastaan palvelusta joko myönteisen tai kielteisen kirjallisen päätöksen. Päätöksenteossa huomioidaan asiakkaan toimintakykyä ja palveluntarvetta kuvaavat lausunnot, esim. lääkärinlausunnot, kuntoutuksen lausunnot, potilaskertomukset. Ennen päätöksentekoa asiakkaan luo voidaan tehdä kotikäynti. Päätöksenteon tukena voidaan käyttää arviointivälineitä (esim. RAI).

Päätös tulee tehdä ilman aiheetonta viivytystä, mutta kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua asian vireille tulosta. Aika voi olla tätä pidempi, jos asian selvittäminen erityisestä syystä vaatii pidempää käsittelyaikaa tai toimeenpanon viivästymiselle on muu asiakkaan tarpeeseen liittyvä erityinen peruste.

Päätökseen tyytymättömällä on oikeus esittää oikaisuvaatimus kirjallisena kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

3. MÄÄRÄRAHASIDONNAISET PALVELUT

3.1 Palvelut ja tukitoimet

(Vammaispalvelulaki 8 § - 9 §, vammaispalveluasetus 14 § ja 15 §-19 §)

Hyvinvointialue järjestää vammaisille tarkoitettut palvelut ja tukitoimet palveluihin varattujen määrärahojen mukaan.

Pohjois-Savon hyvinvointialue kohdentaa tukitoimet kaikkein heikoimmassa asemassa oleville asiakkaille (esimerkiksi vaikeimmin vammaisille henkilöille). Määrärahoja kohdennetaan myös niihin välttämättömiin päivittäisiin toimiin, jotka edesauttavat vammaisen henkilön omatoimista suoriutumista ja selviytymistä päivittäisistä toimista kotona, työelämässä tai opinnoissa ja vähentävät huomattavasti muiden palveluiden tarvetta. Määrärahasidonnaisia palveluja arvioitaessa huomioidaan asiakkaan palvelukokonaisuus. Avustusta ei myönnetä tukitoimiin, jotka ainoastaan helpottavat vammaisen henkilön omatoimista suoriutumista eikä esimerkiksi tavanomaisiksi luokiteltaviin hankintoihin kuten kodinkoneisiin tai harrastevälineisiin.

Tukitoimia ovat esimerkiksi:

- sopeutumisvalmennus
- autoavustus ja autoon kuuluvat välineet ja laitteet
- välineet, koneet tai laitteet, esim. kodinkoneet, harrastusvälineet
- ylimääräiset vaatetuskustannukset
- Erityisravintokustannukset

3.1.1 Sopeutumisvalmennus

(Vammaispalvelulaki §8, Vammaispalveluasetus §15)

Sopeutumisvalmennus on tarkoitettu vammaisen henkilön ja hänen lähiyhteisönsä sosiaalisen toimintakyvyn edistämiseen. Sopeutumisvalmennusta voidaan toteuttaa yksilöllisesti tai ryhmäkohtaisesti ja tarvittaessa se voi olla myös toistuvaa.

Sopeutumisvalmennusta voivat olla mm. viittomakielen opetus, tukiviittomien perhe- ja ryhmäopetus, asumisvalmennus sekä henkilökohtaisen avun arviointijakso sekä kommunikaation edistämistä koskeva opetus esim. kommunikaatio-ohjaus, autismikuntoutusohjaus. Sopeutumisvalmennusta voidaan myöntää yksilöllisen harkinnan perustella.

Sopeutumisvalmennuksena ei tueta loma- ja virkistystoimintaa.

Koska vammaispalvelulaki on toissijainen yleislainsäädäntöön verrattuna, selvitetään aina ensin asiakkaan oikeus sopeutumisvalmennukseen ensisijaisen lainsäädännön (esim. Kelan kuntoutus) nojalla.

3.1.2 Autoon liittyvät apuvälineet ja autoavustus

Autoon liittyviä apuvälineitä ja autoavustusta voidaan myöntää harkinnanvaraisesti ensisijaisesti nuorelle ja työkäiselle vaikeavammaiselle henkilölle työn ja opiskelun mahdollistamiseksi. Autoavustuksen myöntämisen edellytyksenä on hakijan vaikeavammaisuus, jatkuva, säännöllinen ja päivittäinen kuljetustarve (esim. työ- ja opiskelumatkat), säännöllistä omatoimista liikkumista helpottavien apuvälineiden käyttö ja muut vammaan tai sairauteen liittyvät perustelut oman auton tarpeesta. Lisäksi edellytetään, että hakija on saanut myönteisen päätöksen Tullilta autoveronpalautuksesta, jos kyseessä on uuden auton hankinta tai ensimmäistä kertaa Suomeen rekisteröitävän auton hankinta.

Autoavustusta voidaan myöntää vaikeavammaisen henkilön jokapäiväiseen liikkumiseen. Mikäli jokapäiväinen välttämätön liikkuminen voidaan turvata kuljetuspalvelun avulla, katsotaan se ensisijaiseksi palveluksi. Vastaavasti autoavustuksen myöntäminen otetaan huomioon kuljetuspalvelun määrää arvioitaessa.

Vammaisen henkilön tulee pystyä näyttämään hakemuksessaan edellytykset ja perusteet auton hankintaan tai vaihtoon. Riittävä peruste ei ole esimerkiksi se, että auton vaihtoa esim. 3–5 vuoden välein on pidettävä taloudellisen käytön kannalta järkevänä ja perusteltuna.

Auton vaihtoa voidaan pitää perusteltuna, mikäli hakijan vammasta tai sairaudesta johtuva tarve on oleellisesti muuttunut tai auto on käyttökelvoton. Auton käyttökelvottomuus on perusteltava ja hakemukseen tulee liittää kuntotarkastuslausunto. Kuntotarkastuksia tekevät katsastusasemat.

Autoavustusta voidaan myöntää myös silloin, kun perheessä on vaikeavammaisen lapsi, joka ei vammansa tai apuvälinetarpeensa vuoksi pysty matkustamaan julkisissa joukkoliikennevälineissä perheen mukana ja jonka säännöllistä kuljetustarvetta ei pystytä muutoin turvaamaan. Päätöstä tehtäessä selvitetään hakijan perheolosuhteet ja auton käyttötarpeet lapsen kuljetuksiin. Ensisijaisesti korvataan lapsen vammasta tai sairaudesta johtuvasta syystä välttämättömät ja tarpeelliset lisälaitteet. Vain erityisistä syistä avustetaan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen perhettä auton hankinnassa. Avustus voidaan myöntää kerrallaan vain yhteen autoon.

Korvausta auton hankintakustannuksista voidaan myöntää yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Päätöksenteossa otetaan huomioon hakijan mahdolliset aikaisemmat autoavustuspäätökset sekä mahdollisuus saada avustusta tai korvausta ensisijaisen lainsäädännön kautta esim. vakuutusyhtiöltä. Vahingotapauksissa on huomattava vammaispalvelulain 5 §:n mukainen hyvinvointialueen oikeus periä vakuutuslaitoksen myöntämä korvaus itselleen.

Korvausta auton hankintaan voidaan myöntää enintään puolet kohtuuhintaisen vakiomallisen auton hinnasta. Kustannusten kohtuullisuutta laskettaessa otetaan huomioon kohtuuhintaisen tarkoitukseen sopivan auton hankintahinta. Vaikeavammaisen henkilön on myös mahdollista hakea korvausta käytettyyn autoon, jos auto on hyväkuntoinen (kuntotarkastettu) ja siihen voi asentaa ajon kannalta henkilön tarvitsemat lisälaitteet.

Uuden tai käytetyn auton kohtuuhinta määritellään aina asiakaskohtaisesti, ottaen huomioon vamman tai sairauden edellyttämä välttämätön tarve. Auton kohtuuhinta riippuu aina asiakkaan kokonaistilanteesta, esim. mukana kuljetettavien apuvälineiden koosta ja määrästä tai perheen koosta. Mikäli asiakas ostaa kohtuuhintaa kalliimman auton, jota ei vammansa vuoksi tarvitse, hinnan erotusta ei korvata.

Korvattavia kustannuksia laskettaessa vähennetään kohtuuhintaisen auton hinnasta autoveron palautus, vakuutuskorvaukset (esim. rikkoutuneesta tai kolariautosta), vanhasta autosta saatu myyntihinta tai hyvitys ja mahdolliset alennukset sekä muut mahdolliset avustukset tai tuet. Hyvinvointialueen korvausta määriteltäessä voidaan ottaa huomioon myös käytössä olleen vanhan auton arvioitu hinta, vaikka autoa ei olisikaan myyty vaihdon yhteydessä.

Pääsääntöisesti avustusta auton hankintaan myönnetään kuitenkin enintään 3 000 euroa.

Lisälaitteet

Vamman tai sairauden vaatimen välttämättömien lisälaitteiden myöntämisessä sovelletaan samoja kriteereitä kuin edellä luetellun auton hankintatuen kohdalla.

Vakiovaruste on auton hintaan sisältyvä varuste, joka parantaa auton ominaisuuksia ja ajettavuutta. Auton varustetasosta vaaditaan kaikissa tapauksissa tekninen erittely. Myös lisäasennustöistä on esitettävä eritelty tarjous.

Mikäli vammaisen henkilö on hankkinut vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeenmukaisen auton, tai hänellä on auto, johon välttämättömät lisälaitteet tai muutostyöt

---

voidaan kohtuullisin kustannuksin tehdä. Vamman vaatimat välttämättömät lisälaitteet (esim. pyörätuolinostin, ajohallintalaitteet) ja niihin liittyvät asennustyöt korvataan kokonaan.

Auton vakiovarusteisiin kuuluvia lisälaitteita (esim. lohkolämmitin) tai renkaita sekä auton huoltokustannuksia ei korvata erikseen. Mikäli auton lisävarusteet ovat uuden automallin vakiovarusteina, tai niitä voidaan pitää yleisinä (esim. Automaattivaihteisto, vakionopeudensäädin) ei niitä voida pitää sellaisina vakiomalliseen välineeseen ja laitteeseen tehtyinä vamman vaatimina välttämättöminä muutostöinä, jotka tulisivat erikseen korvattavaksi. Käytetyssä autossa jo valmiina olevan automaattivaihteiston hintaa ei myöskään erikseen huomioida avustusta myönnettäessä.

Apuvälineet, kuten esim. sähkötoimiset kääntöistuimet, voidaan myös myöntää asiakkaan käyttöön, jolloin apuvälineen omistusoikeus säilyy hyvinvointialueella.

3.1.3 Välineet, koneet ja laitteet

Vammaiselle henkilölle voidaan korvata välineiden, koneiden ja laitteiden hankinnasta aiheutuvia kohtuullisina pidettäviä kustannuksia, mikäli niitä tarvitaan vammasta tai sairaudesta johtuen liikkumisessa, viestinnässä, henkilökohtaisessa suoriutumisessa kotona tai vapaa-ajan toiminnoissa. Korvauksen tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön päivittäisistä toiminnoista itsenäistä suoriutumista. Korvausta myönnettäessä harkitaan, miten apuväline tukee omatoimista suoriutumista kotona. Arvioinnissa otetaan huomioon vamman aiheuttamat rajoitukset sekä mahdollisuus käyttää muita kotiin kuuluvia välineitä. Hakijan on selvitettävä hakemuksessaan, miten vamma tai sairaus rajoittaa omatoimisuutta ja miten väline tai laite mahdollistaa itsenäisen suoriutumisen.

Korvausta voidaan suorittaa vain kohtuullisiin ja välttämättömiin vammasta tai sairaudesta johtuviin kustannuksiin. Hyvinvointialue voi määritellä kohtuullisena pidettävän osan vammaisen hankkiman välineen hankintahinnasta, jos vammaisen henkilö on hankkinut kalliimman ja/tai teknisesti vaativamman laitteen kuin vammasta tai sairaudesta johtuva tarve välttämättä edellyttää (THL, vammaispalvelujen käsikirja).

Korvaus välineen, koneen, laitteen hankinnasta on määrärahojen puitteissa enintään puolet hankintakustannuksista. Hyvinvointialue voi myös antaa välineitä, koneita tai laitteita korvauksetta vammaisen henkilön käytettäväksi.

Olemassa olevaan vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehdyt vamman tai sairauden vaatimat välttämättömät kohtuuhintaiset muutostyöt voidaan korvata kokonaan määrärahojen puitteissa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella määräraha kohdennetaan ensisijaisesti vaikeavammaisten henkilöiden päivittäisissä toiminnoissa tarvitsemien välttämättömien välineiden, koneiden ja laitteiden muutostöihin ja toissijaisesti välineiden, koneiden ja laitteiden hankintaan.

Korvaus ei koske lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineitä. Korvausta ei myöskään kohdenneta kotitalouksissa yleisesti käytettävissä olevien kodinkoneiden tai muiden teknisten välineiden (esim. tietokone, tabletti, pyykinpesukone, astianpesukone, matkapuhelin) hankintaan.

Harrastusvälineiden hankkimisesta aiheutuneita kustannuksia haettaessa on ensisijaisesti tarkasteltava, onko hakija oikeutettu saamaan apuvälineen lääkinnällisen kuntoutuksen kautta. Oikeus tähän todetaan lääkinnällisin perustein, ja tavoitteena on vähentää puuttuvan toimintakyvyn aiheuttamia esteitä arkielämässä.

Harrastusvälineiden hankkimisesta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata määrärahojen puitteissa ja edellä mainittu kohdennus huomioiden erityisin perustein silloin, mikäli niihin sisältyy sellaisia erityiskustannuksia, jotka johtuvat vammasta tai sairaudesta. Kustannusten korvausta arvioitaessa huomioidaan hakijan terveydentila ja olosuhteet.

3.1.4 Ylimääräiset vaatekustannukset

Vammaispalveluasetuksen 18 §:n mukaan vammaiselle henkilölle korvataan ylimääräiset vaatekustannukset, jotka johtuvat vamman tai sairauden aiheuttamasta vaatteiden tavanomaista suuremmasta kulumisesta tai siitä, että henkilö ei vammansa vuoksi voi käyttää valmiina ostettavia vaatteita tai jalkineita. Syynä voi olla esim. huomattava fyysinen poikkeavuus tai erilaisten apuvälineiden käyttö. Samoista syistä myös vaatteiden kulumisen voi olla normaalia huomattavasti nopeampaa. Vaateavustuksella pyritään korvaamaan sellaisia ylimääräisiä vaatteiden hankkimisesta aiheutuvia kustannuksia, joita muulla väestöllä ei ole.

Korvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankinta välttämätön ja tarpeellinen ja tukitoimi edesauttaa tai edistää vammaisen henkilön mahdollisuuksia selviytyä tavanomaisista elämäntoiminnoista. Hakijan tulee antaa selvitys vammasta tai sairaudesta aiheutuvien vaatteiden tavanomaista suuremmasta kulumisesta. Erityisvaatetuksen kustannukset voidaan korvata jälkikäteen tositteita vastaan, mikäli kustannusta ei voida katsoa vähäiseksi. Erityisjalkineita ei kuitenkaan korvata, koska ne ovat saatavilla lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineinä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella ylimääräisiin vaatekustannuksiin myönnettävä korvaus kohdennetaan ensisijaisesti erityisvaatekustannuksiin (esim. mittatilausvaatetus).

Mikäli vammaisen henkilö saa kustannuksia korvattavaksi vammaispalvelulakiin nähden ensisijaisen lainsäädännön (esim. Kelan vammais- tai hoitotuki, toimeentulotuki, vakuutusyhtiö) kautta, ei kustannuksia korvata.

3.1.5 Erityisravintokustannukset

Vammaispalveluasetuksen 19 §:n mukaan vammaiselle henkilölle korvataan ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat erityisravinnosta tai erityisravintovalmisteista, joita henkilö joutuu käyttämään pitkäaikaisesti ja säännöllisesti. Taloudellisen tuen avulla korvataan vammaiselle henkilölle erityisravinnon hankkimisesta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset.

Vammaisten avopalvelut

21.10.2024

Vamman tai sairauden edellyttämä erityisravinnon tai -valmisteen käyttö tulee olla lääketieteellisesti yksityiskohtaisesti selvitetty. Vammaisen henkilön tulee hakemuksessaan selvittää tarvitsemansa erityisravinnon ja erityisvalmisteiden laatu sekä määrät ja niistä aiheutuvat ylimääräiset kustannukset (THL, vammaispalvelujen käsikirja).

Sairauden aiheuttaman haitan lisäksi kustannusten korvaamiseksi arvioidaan, aiheutuvatko erityisravintokustannukset vammasta tai sairaudesta ja onko niiden käyttötarve pitkäaikaista ja säännöllistä. Korvauksen suuruutta määrättäessä otetaan huomioon myös ensisijaisten tukimuotojen kautta saatu taloudellinen apu. Eräitä kliinisiä ravintovalmisteita voidaan korvata sairausvakuutuslain nojalla. Erityisravintokustannuksina ei korvata sellaisia menoja, jotka perustuvat vain lääkärin suositukseen tai tavanomaisia ruokatavarakaupan artikkeleihin luettavia ravintoaineita ja valmisteita (THL, vammaispalvelujen käsikirja).

Pohjois-Savon hyvinvointialueella korvauksen myöntämisen edellytyksenä on erityisravinnon tai erityisravintovalmisteiden pitkäaikainen ja säännöllinen käyttö, joka aiheuttaa sellaisia merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia ja joita ei korvata vammaispalvelulakiin nähden ensisijaisen lainsäädännön (esim. Kelan vammais- tai hoitotuki, toimeentulotuki, vakuutusyhtiö) perusteella. Erityisravintovalmisteiden korvauksen määrää arvioitaessa huomioidaan enintään toimeentulotuen perusosan ravintomenojen (49 %) ylittävä osuus kuitenkin suhteessa todennettuihin todellisiin kustannuksiin.

Vammaisten avopalvelut

21.10.2024

LÄHTEET

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, Vammaispalvelujen käsikirja

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812

Hallintolaki 6.6.2003/434

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987

Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 759/1987